

Hiihtoputkikaavaluonnoksesta syyskuussa jätettyjen mielipiteiden lyhennelmät ja kaupunkisuunnittelulautakunnan niihin antamat vastineet

Mielipide nro 1 (Leppävaara-seura ry)

Hankkeen tarpeellisuudesta

Hiihtoputken tarpeellisuudesta oheistoimintoihin ollaan Leppävaarassa montaa mieltä. Se, että tarjotaan mahdollisuus harrastaa talvilajia sisätiloissa ympäri vuoden, on jälleen yksi askel kohti trendikästä "keinomaailmaa", joka jakaa mielipiteitä. Hankkeista päättävien tulisi käydä tähän liittyvää avointa arvokeskustelua.

"Keinomaailmaa" edustavien hankkeiden vaikutusten arvioimiseksi tarvitaan myös lisää tietoa. Jos laitos myöhemmin osoittautuu kannattamattomaksi, vaikkapa energian hinnan voimakkaasta noususta johtuen, on peruuttamattomasti tuhottu arvokas maisema, jota ei voida enää palauttaa entiselleen.

Lähtökohtaisesti Leppävaara-seura suhtautuu myönteisesti sellaisiin hankkeisiin, jotka lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia, ja jotka monipuolistavat alueen palveluja. Hiihtoputki mahdollistaa lajin ympärivuotisen harrastamisen ihanteellisissa lumiolosuhteissa. Lasten ja nuorten liikunnan harrastaminen on jatkuvasti vähentynyt. Uusi laitos voisi lisätä lajin vetovoimaa sekä tukea hiihdon säilymistä koko väestön liikuntalajina. Leppävaaran urheilupuisto on laitoksen sijaintipaikkana seudullisesti ja alueellisesti keskeinen ja hyvin saavutettavissa myös joukkoliikenteellä. Keskeinen sijainti voi vähentää "turhaa" liikennettä, joka syntyy hiihdonharrastajien hakiessa parempia lumiolosuhteita pääkaupunkiseudulta tai jopa kauempaa.

Monet yhteiskuntataloudelliset syyt puoltavat näin hankkeen sijoittamista juuri Leppävaaraan. Lisäksi hiihtoputki voisi tarjota kaupungille jopa mahdollisuuden vähentää Leppävaaran latuverkoston keinotekoista lumetusta ja tästä johtuvaa häiritsevää kuorma-autoliikennettä Leppäsillan asunto-alueen läpi. Huomionarvoisia ovat myös synergiaedut, kun syntyvää hukkalämpöä voitaisiin hyödyntää Leppävaaran uimahallissa ja/tai suunnitellun maauimalan veden lämmittämisessä. Kaikkiaan hiihtoputki oheistoimintoihin täydentää hyvin Leppävaaran urheilupuiston palvelutarjontaa. Hanke kuitenkin sijoittuu maisemallisesti herkkään paikkaan urheilupuiston stadionin ja Veräjäkallion väliselle alueelle sekä Monikonpuron laaksoon.

Jatkosuunnittelussa sijaintivaihtoehtoja tulee edelleen tutkia, ennen kuin nyt esitetty arvokas paikka "lopullisesti uhrataan". Leppävaaraseura haluaa tuoda seuraavassa esille näkökulmia, joita ei ole riittävästi otettu huomioon sekä esittää useita reunaehtoja jatkosuunnittelulle.

Maisematilasta

Leppävaara-seuran mielestä hankkeen sijoittuminen Veräjäkallion rinteeseen on monella tapaa ongelmallinen. Varsinkin Veräjäkallion rinteeseen sijoittuvat laitoksen sisäänvalo ja curling-halli on sijoitettu maisemallisesti epäluontevaan paikkaan. Arvokkaaksi luontokohteeksi luokiteltu jyrkkäpiirteinen Kaivoskallio tätä ympäröivine lehtoineen myös osaltaan rajoittaa laitosten luontevaa sijoittamista alueelle. Erityisen huolestunut Leppävaara-seura on kaksikerroksisesta, satametrisestä curling-hallista, joka on esitetty ehdettavaksi varsinaisen hiihtoputken rinnalle Veräjäkallion rinteeseen. Tämän myötä Karakallioon johtava ulkoilutie ja kevyen liikenteen väylä on esitetty siirrettäväksi ylemmäksi rinteelle.

Leppävaara-seuran tietojen mukaan (geologi Toni Eerola) kyseinen rinnemaasto on geologiselta alkuperältään arvokas alue. Se on osa Litorinameren rantaa 4.000–3.000 vuotta sitten (20-25 mpy). Karakallioon johtava ulkoilutie myötäilee nyt tätä kauniisti tätä rantatörmää korkeudella 18 mpy. Hiihtoputki tulee tällä muinaisrannalla sivuuttamaan myös kahta kivikautista asuinpaikkaa, jolloin ne joutuvat alttiiksi tuhoamiselle putken rakennusvaiheessa. Hiihtoputki muodostaa Monikonpuron laaksoon ns. koiraradan alueelle kaartuessaan myös fyysisen esteen, ja edellyttää sitä ylittävää siltaa.

Vaikka hiihtoputken "lenkki" kätkeytyy kohtuullisen hyvin korkeiden kallioiden ympäröivään laaksoon, rinteiden puoleinen rakennus johtaa pysyviin maisemallisiin vaikutuksiin puunkaatoineen, kallion louhintoineen ja maaston muokkauksineen. Rinteellä eri korkeudelle sijoitettuna putki muodostaa huomattavan seinämän. Maiseman ja rakennuksen suhdetta pohdittaessa on muistettava, että kyse on peräti 11.000 kerrosneliön suuruudesta rakennuksesta, joka lehtitietojen mukaan (Rakennuslehti 30.8.07) voidaan vielä tulevaisuudessa jopa kaksinkertaistaa. Rakentamisen myötä monelle ulkoilijalle merkityksellinen mielenmaisema katkeaa, kun näkymä Karakallioon johtavalta kevyen liikenteen väylältä alas laaksoon tukitaan. Myös urheilukenttä

reunustavaa komeaa kuusiaita on vaarassa tuhoutua. Kaikki edellä esille tuodut seikat korostavat suunnittelun avoimuuden ja moniarvoisuuden merkitystä.

Suunnitteluprosessista

Hankkeen valmistelu ei ole ollut sopusoinnussa nykyisen rakennuslain hengen kanssa. Vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja ei hankkeelle ole esitetty. Sen vireille tulosta kuulutettiin vasta talvella 2007, vaikka hanketta oli liikesalaisuuksiin vedoten valmisteltu Espoon kanssa jo syksystä 2005. Asukkailla oli vireille tulon jälkeen mahdollista löytää tietoa hankkeesta vastaavien internet-sivuilta. Näillä on esitetty mm. kaksi halkileikkausmallikuvaa ja aluejulkisivu. Halkileikkauskuvassa, jossa putkeen sisältyy ikkunallinen, lämmin tilaan juoksumahdollisuuksiin, edustaa käsittääksemme hylättyä suunnitelmaa. Julkisivusta ei ole verkkosivujen kuvien tammikuun 2007 päivityksen jälkeen esitetty tarkentuneita suunnitelmia. Aluejulkisivukuva ei anna mitään viitteitä rakennuksen pintamateriaaleista tai väryksestä, vaan pyrkii lähinnä luomaan mielikuvaa hiihtoputken sopeutumisesta maastoon Turuntieltä katsottuna. Lisäksi verkkosivun ilmakuvat edustavat hiihtoputken lähtö- ja maalialueen sekä huoltorakennuksen osalta vanhentuneita suunnitelmia. Alkusyksyllä 2007 järjestetyssä kaavakävelyn yhteydessä olisi hankevastuullisten tullut esittää tarkennettuja havainnekuvia hiihtoputkesta pintamateriaali- ja väri- vaihtoehtoineen sekä eri suunnista tehtyjä kuvamanipulaatioita.

Reunaehdot ja jatkosuunnittelulle

1) Sovittaminen maisemaan

Suuri haaste jatkosuunnittelulle on tämän kohtuullisen ison hankkeen sovittaminen maisematilaan. Curlinghallista, jos se halutaan liittää hankkeeseen, on oheistoimintoineen tehtävä arkkitehtonisesti luonteva vastinpari yleisurheilukentän katsomolle. Tämä olisi toteutettavissa ainakin ratkaisussa, jossa stadionin takasuoralle rakennettaisiin (v. 2009 Kalevankisojen takia välttämätön) katsomorakennus, jonka sisään curlinghalli ja muut toiminnot sijoittuisivat. Muussa tapauksessa tulee kuusiaita pyrkiä säilyttämään yleisurheilukenttää suojaavana maisemaelementtinä.

Alkupään massoitteleva tulisi vielä tutkia ja päästä ratkaisuun, jossa sekä kevyen liikenteen yhteydet että kalliorinteiden herkkyys tulisi paremmin huomioitua. Hiihtoputki tulee kokonaisuudessaan sopeuttaa maastonmuotoihin niin, että vältetään kalliorinteiden merkittävästä louhimisesta ja hyväkuntoisen metsän kaatamisesta. Hiihtoputken tulee olla väriältään sellainen, että se sopeutuu maastoon kaikkina vuodenaikoina.

Graffitin torjunta tulee huomioida seinämateriaaleissa ja ottaa tämä muutenkin viherrakentamisen (köynnökset, pensaat) keinoin haltuun, eikä ratkaista asia yksin turvakameroilla. Maisemointia tulee kaikkiaan korostaa ja edellyttää, että hankevastuulliset kustannuksellaan istuttavat puuta hiihtoputken lähimaastoon. Hiihtoputken sulamisvesien sekä ja kaava-alueelle kaupungin kaavaileman lumetusaltaan vaikutukset Monikonpuroon tulee selvittää, samoin kuin puolen kilometrin mittaisen putken vaikutus pintavesien ja lumen sulamisvesien kululle. Tavoitteena tulee olla Monikonpuron ekologian turvaaminen estämällä toimintojen synnyttämien epäpuhtauksien pääsy puroon, jos mahdollista jopa puroon kalakannan parantaminen alivirtaamaa lisäämällä.

2) Liikenteen koordinointi

Liikennettä tulee kaavamuutosta valmisteltaessa katsoa osana laajempaa kokonaisuutta. Kaikkiaan urheilupuiston maantasopaikoitukseen perustuva pysäköinti vaikuttaa riittämättömältä lajikirjon jatkuvasti laajentuessa. Uusien toimintojen käyttäjämäärät voivat nousta huomattavasti odotettua korkeammaksi aluekeskuksen vetovoimakentässä. Urheilupuiston ajoyhteyksistä sekä autopaikkojen sijainnista tulee laatia kokonaisselvitys ja toimintojen yhä lisääntyessä tutkia pysäköintituolojen rakentamismahdollisuuksia alueelle. Riittävätkö urheilupuiston paikoituspaikat tilanteissa, jossa useammalla toiminnolla (yleisurheilukenttä, jalkapallokentät, hiihtoputki, curlinghalli, uimahalli, suunniteltu maauimala ja jäähalli, mahdollinen jalkapallohalli ym.) on jokin käyttäjä- / katsojamääriä nostava tapahtuma tai sesongin huippuajankohta? Esimerkiksi Helsingissä Kumpulan maauimalalla kävijöitä on noin 140.000 vuodessa, ja Uimastadionin maauimala houkuttelee parhaina kesäpäivinä lähes 5 000 kävijää. Pari vuotta sitten esillä olleen Hakunilan hiihtoputken käyttäjämäärätavoite oli 350.000. Hiihtoputken esitetty 100.000 käyttäjäkertatavoite voikin osoittautua inhorealiseksi. Nyt esitetyn suunnitelman mukaan hiihtoputkelle autolla tulevat ohjataan urheilupuiston pohjoispuolitse uimahallin paikoitusalueille. Ajoreitin varrella on useita kouluja: Leppävaaran lukio (350 opiskelijaa), Leppävaaran koulu (lähes 300 oppilasta) sekä Veräjätalon koulukeskus, jossa on noin 160 ala-asteen oppilasta ja toistasataa erityisoppilasta, joista osa kuulovammaisia. Lähialueilla on monia muitakin kouluja ja oppilaitoksia. Ainakin osa liikenteestä tulisi ohjata Vanhan maantien kautta; tältä pysäköintikentältä ei ole kuin 150 m pitempi matka hiihtoputkelle.

Yhteenveto

Edellä esitettyjen reunaehtojen toteutuessa Leppävaara-seura suhtautuu periaatteessa myönteisesti hiihtopotkihankkeeseen. Hankkeen tiedotuksen tulee jatkossa olla tähänastista avoimempaa ja yhteistyön kättä on ojennettava jatkossa myös asukkaisiin päin. Kaupungin koulutoimi sekä lähialueen koulut tulee kytkeä osallisina paremmin jatkosuunnitteluun koulujen tarpeiden huomioon ottamiseksi. Lausuntoa tullaan täydentämään myöhemmin 6.9. raittikarnevaaleilla tehtävän gallupin palautteilla.

Vastine nro 1

Hankkeen tarpeellisuudesta:

Useita perinteisiä ulkoliikuntalajeja harrastetaankin nykyään ympärivuotisesti myös sisätiloissa: yleisurheilua, uintia, tennistä, jalkapalloa, jääkiekkoa. Tätä ei pidetä nykyään mitenkään outona, koska liikunnan kansanterveydelliset edut ovat niin huomattavat.

Hiihto on yksi suomalaisten suosimista suurista liikuntalajeista. Siitäkin huolimatta, että sen harrastus on vähentynyt, harrastajamäärät lasketaan edelleen kuusinumeroisilla luvuilla. Hiihto on uinnin tavoin parhaita liikuntalajeja: lihasryhmiä monipuolisesti kuormittava ja nivelille ystävällinen. Tästä syystä laji sopii hyvin kaikille ikäryhmille. Lajin merkitys kansanterveyttä ajatellen on suuri. Hiihtopotken avulla voidaan edesauttaa lajin suosiota sääolosuhteiltaan hankalalla pääkaupunkiseudulla ja mahdollistamaan yksilön tasolla säännöllinen liikunnan harrastus.

Ulkoilmahiihto vs. "keinomaailma":

"Keinomaailman" oikeutuksesta "oikean" liikunnan rinnalla käydään aika ajoin keskustelua sitä mukaa kun jotain uutta keksitään. Samanlainen keskustelu kuin nyt hiihtopotkesta on käyty monen muunkin perinteisen ulkoliikuntalajin osalta, esim. miksi yleisurheilua pitää harrastaa talvella sisällä. Leppävaaran hiihtopotkea ei ole mielekästä asettaa vastatusten ulkoilmahiihdon tai muun ulkoilun kanssa. Leppävaaran urheilupuiston kuntohiittäjien käyttämä latuverkko ja urheilupuiston kevytliikenneverkosto säilyy ennallaan. Hiihtopotki ja ulkoilureitit toimisivat rinnakkain, eivät toisiaan pois sulkien. Poikkeuksena on sprinttihiihtolat, joka on kaavan toteutuessa poistettava, koska hiihtopotki sijoittuu sen paikalle.

Hiihtopotken toteutuessa kaikki ulkoilmahiihtäjät ja kuntopolkujen käyttäjät voivat edelleen jatkaa harrastustaan luonnonoloissa ja vähät välittää koko hiihtopotkesta, jos eivät sinne halua mennä.

Hiihtopotki ja ilmastonmuutos:

Ilmastonmuutoksen vaikuttavat ongelmat, kuten energiankulutus, on tiedostettu hankkeen suunnittelussa ja haettu oikean suuntaisia ratkaisuja. Jo taloudellisista syistä hankkeessa pyritään minimoimaan energiankulutus ja hakemaan synergiaetuja. Jäähdytystekniikkansa johdosta putken energiankulutus on vuositasolla jonkin verran jäähallia pienempi, vaikka käyttökausi on kolme kuukautta pitempi. Hankkeen sijoituksella Leppävaaran urheilupuistoon on saavutettavissa synergiaetu läheisen maauimalan kanssa; jäähdytyksessä muodostuva lämpö voidaan käyttää maauimalan vesien lämmittämiseen ja pidentää siten uintikautta.

On myös otettava huomioon, että suurimman osan vuodesta jäähdytyksen tarve ei ole erityisen suuri. Hiihtopotken sijoittaminen tiiviin ja väestöltään suuren asutuskeskittymän tuntumaan on kaupunkirakenteellisesti edullista ja vähentää monien harrastajien kohdalla liikkumistarvetta ajoneuvolla, kun hiihtomahdollisuus on lähempänä asuinpaikkaa. Tämä puolestaan vähentää monen kohdalla harrastuspaikalle pääsyyn tarvittavien ajokilometrien määrää.

Innokkaat hiihtäjät tapaavat etsiä otollisia olosuhteita läheltä tai kauempaa pääkaupunkiseudulta. Leppävaaran hiihtopotki mahdollistaisi monille espoolaisille sen, että hiihdon harrastajan tarvitsisi ajaa vain kymmenen kilometriä kahdenkymmenen sijasta. Suuruusluokkaa kuvaa se, että jos sataa tuhatta käyntikertaa varten tarvittaisiin keskimäärin kymmenen ajokilometriä vähemmän, kokonaisajosuorite vähenisi miljoona kilometriä vuodessa. Vastaavasti samalla ajosuoritteella voi käydä hiihtämässä useammin.

Hiihtopotki on toki suurehko rakennus, jonka energiankulutus sinänsä on kohtuullisen suuri. Sen merkitys energiankulutukseen kokonaisuutena on kuitenkin vähäinen, koska se on vain yksittäinen liikuntarakennus ja ilmastonmuutos on globaali ilmiö.

Maisematila vs. rakentaminen:

Maisemalliset reunaehdot asettavat rakentamiselle suuria vaatimuksia Leppävaaran urheilupuistossa, joka sijaitsee avoimen kulttuurimaiseman ja maisemallisesti merkittävän kallionrinteen reunamilla. Kyse ei ole pelkästään hiihtoputkesta, vaan kaikesta Leppävaaran urheilupuiston uudisrakentamisesta.

Sama harkinta käytiin läpi harjoitusjäähiekkohallin kaavoituksessa ja tullaan käymään läpi myös mahdollisissa tulevilla hankkeissa.

Hiihtoputken lähtöpaikka:

Uimahallin ja maauimalan läheisyys on tärkeä tekijä hankkeen tavoitteena olevia synergiaetuja ajatellen. Hiihtoputken jäähdytyksessä syntyvä hukkalämpö on mahdollista hyödyntää maauimalan altaiden vesien lämmittämisessä. Toinen tärkeä tekijä on sijainti mahdollisimman lähellä suunniteltuja pysäköintipaikkoja. Tässä kohtaa on myös mahdollista järjestää huoltoliikenne mahdollisimman vaivattomasti. Kolmas tekijä on siinä, että Leppävaaran urheilupuisto on tällä kohtaa rakennettua ympäristöä, vaikkakin puistomaista, ei luonnonympäristöä. Urheilupuiston toimintojen lisääminen on järkevintä tehdä tiivistämällä niin, että käytetään mahdollisuuksien mukaan hyväksi rakennetut ympäristöt ja niiden liepeet.

Paikan asettamista vaatimuksista johtuen suunnittelun lähtökohtana on ollut se, että rakennus suunnitellaan arkkitehtuuriltaan korkeatasoisena, huomioiden sijainti merkittävässä maisematilassa aluekeskuksen lähellä. Esimerkiksi hankkeessa esikuvana olleen Uudenkaupungin hiihtoputken valmieselementtiratkaisun standardijulkisivuja ei olla oltu valmiita hyväksymään tälle paikalle. Hiihtoputken päärakennus tulee muodostamaan vastaparin urheilukentän katsomorakennukselle. Nämä rakennukset ovat samassa koordinaatistossa ja ikään kuin katsovat toisiaan kentän yli. Valmistelussa ei ole nähty kaksikerroksisuutta ja rakennuksen kokoa ongelmana. Päinvastoin, hiihtoputken matalaa massaa selvästi korkeampana ja oikean rakennuksen näköisenä se kykenee muodostamaan todellisen vastaparin urheilukentän suurikokoiselle katsomorakennukselle. Hiihtoputken päärakennuksen rakennusala on sijoitettu siten, että yleisurheilukentän takasuoran varteen mahtuu katsomo, joka voi olla joko pysyvä rakennus tai väliaikainen rakennelma. Ehdotettu katsomon ja curling-hallin yhdistäminen vaikuttaisi periaatteessa järkevältä, mutta esteenä ovat hankkeiden erilaiset toteutusaikataulut.

Hiihtoputki rakennettaisiin heti, kun tarvittavat luvat on saatu, mutta katsomosta tiedetään vasta, että Kalevan kisoja varten tarvitaan varmaan jonkinlainen väliaikainen katsomo. Tällaiselle pohjalle on vaikea suunnitella hankkeiden yhdistämistä. Rakenteita tulee olemaan vaikea ja kallis yhdistää jälkepäin. Tässä kaavoituksessa onkin hyväksytty lähtökohdaksi, että hiihtoputken päärakennuksen ja katsomon rakennusalojen on oltava erillään. Rakennusalan rajaa tarkistetaan siten, että pysytään mahdollisimman etäällä rinteestä ja että mahdollisimman suuri osa kevytliikenne-eräistä voidaan jättää ennalleen.

Kuusiaita:

Urheilukentän ympärille on kasvatettu noin 5-6 metriä korkea kuusiaita, jota on hoitotoimenpitein pidetty tasakorkuisena ja siistinä. Kuusiaitaa on kenttien länsi-, itä ja pohjoispuolella. Kuusiaidalla on korkeutensa ja tiheydensä johdosta merkitystä urheilukentän tuuliolosuhteiden tasaajana. Tuuli vaimenee kulkiessaan tiheän vihermassan läpi, mutta ei aiheuta pyörteitä, kuten kokonaan umpinainen seinämä aiheuttaisi. Urheilukentän pohjoispuolella sijaitsevaa kuusiaitaa ei pystytäkään tämän kaavaratkaisun toteutuessa kokonaisuudessaan säästämään. Kuusiaidan tämän osan maisemallisen arvon ei arvioida olevan niin suuri, että sen poistaminen olisi kohtuuton menetys, mikäli tilalle suunniteltu hiihtoputken päärakennus ja hiihtoputken alkupää ovat kaupunkikuvallisesti riittävän korkeatasoiset.

Takasuoraa suojaavan kuusiaidan menettämistä lieventää se, että se ei ole ainoa tuulensuoja pohjoisen suunnassa. Korkea ja metsäinen Veräjäkallio kohoaa kuusiaidan (ja suunnitellun hiihtoputken päärakennuksen) pohjoispuolella aluksi 10, kauempana 25 metriä urheilukentän pintaa korkeammalle. Tämä merkittävä tuulen vaimentaja säilyy. Urheilukentän pohjoispuolinen kuusiaidan osa kaartuu melko voimakkaasti, joten ainakin kaaren itäpää jää rakennusalojen ulkopuolelle. Näitä aidan osia ei ole tarpeen poistaa.

Hiihtoputki ja silta:

Hiihtoputki saattaisi muodostaa maastoon fyysisen esteen kaartuessaan urheilukentältä kohti koirarataa. Putki on kuitenkin suunniteltu niin, että se alittaa sillan, jolloin tärkeä kevyen liikenteen yhteys Karakallion ja Leppävaaran välillä säilyy esteettömänä. Nykyinen siltä on liian lyhyt, jotta putki mahtuisi sen ali yhtäaikaan nykyisen hiihtoladun kanssa. Siksi uusi silta on rakennettava pidemmäksi. Jotta latu mahtuisi kunnolla kaartumaan sillan alitettuaan, silta on myös sijoitettava nykyistä etelämmäksi. Uuden sillan rakentamisessa tulee noudattaa Teknisen keskuksen normeja rakenteista ja reitin esteettömyydestä.

Putkiosuus ja maisema:

Hiihtoputken alkuosa kulkee Veräjäkallion ja Kaivoskallion välisessä laaksossa, jossa se hahmottuu osaksi urheilukentän rakennettua, joskin puistomaista kokonaisuutta, ei niinkään osana luonnonmaisemaa. Sen sijaan sillan pohjoispuolella kyse on selkeästi putken istuttamisesta luonnonmaisemaan. Hiihtoputken linjauksessa pyritään mahdollisuuksien mukaan käyttämään jo nykyisin käytössä olevia tai kuluneita maaston kohtia, säästämään hyväkuntoista puustoa ja jättämään maisemallisesti merkittävimmät maisemaelementit koskematta. Korkeimmalla kohdallaan, heti sillan pohjoispuolella, hiihtoputki noudattelee osittain nykyisen sprinttihiihtouran linjausta, jolloin voidaan pääosin hyödyntää jo olemassa olevia uria ja välttämään suuria maaston muotoiluja. Tämän jälkeen putki laskeutuu alarinteelle ja tasamaalle. Tällä linjauksella kierretään maisemassa selvästi erottuva korkea avokalliomuodostuma, jolloin kallio säilyy koskemattomana ja hyvin näkyvissä. Samoin laaksoa rajaava maiseman reuna, korkea mäenrinne ja sen päällä oleva puusto, jäävät koskemattomiksi ja näkyviin.

Pääosa hiihtoputken putkiosuudesta sijaitsee Lintukallioiden ja Monikonpuron välisessä laaksossa, jossa aiemmin on toiminut koirarata. Laakson pohja, jossa koirarata on sijainnut, on varsin kulunutta eikä sillä ole juuri maisemallisia arvoja. Tasamaalla tulee merkittäväksi rakennuksen muotoilu. Hiihtoputken on suunniteltu vaihtelevan hiihtoreitin luomiseksi mutkia, nousuja ja laskuja. Nämä ilmenevät putken arkkitehtuurissa mutkitteluna ja maaston mukaisten korkeuserojen huomiointina. Kun putken muoto on toimintaansa ilmentäen "orgaaninen", se on sopeutettavissa luontevammin maisemaan. Se ei hahmotu tavallisen liikuntarakennuksen tavoin neliskanttisena "peltitoosana", vaan muodoltaan vaihtelevana. Muotoilua täydennetään kaavamääräyksin: putken korkein kohta saa olla enintään 4,5 metriä maantasosta, rakennukselle asetetaan useita julkisivumääräyksiä, korttelin reunoja ja muodostuvaa piha-alueita varten annetaan maisemointia koskevia määräyksiä. Turuntien ja Lintuvaaran mäki- ja maaston välissä on laaja, maisemallisesti tärkeä kulttuurimaisema. Hiihtoputki uppoaa visuaalisesti ympäröivien mäkien, Kaivoskallion ja Monikonpuron varren puuston suojaan ja se erottuu suurmaisemassa vain vähän. Karakalliosta kevytliikenne-raitia pitkin lähestyttäessä putki tulee näkyviin vasta, kun ohitetaan Monikonpuron varren puusto. Näin avautuvassa lähimaisemassa putki maisemoidaan lännen suuntaan. Tontille varataan vyöhyke istutettavaksi alueen osaksi, jota tulee käyttää maisemointia varten. Samoin putken keskelle jäävä piha on istutettava pienpuilla ja pensailta. Kokonaisuudessaan hiihtoputken maisemallisen vaikutelman ei arvioida olevan kohtuuttoman häiritsevä, vaan maisemaan sopeutuva. Maiseman merkittävimmät elementit, avointa laaksoa reunustava ylärinne, avokalliomuodostuma ja puusto säilyvät edelleen näkyvissä ja hahmottuvat maisematilan rajana suurmaisemassa. Lähimaisemassa putki hahmottuu jonkinlaisena tasamaaston ja kalliorinteen välisenä rakennettuna, mutta muodoltaan orgaanisena saumakohtana. Koska näkyvien kalliopintojen louhinnalta vältytään kokonaan, alue on palautettavissa myöhemmin luonnontilaan, mikäli hiihtoputki tulevaisuudessa syystä tai toisesta poistettaisiin.

Kaavaehdotukseen tehdään seuraavat tarkistukset:

- Hiihtoputken korttelialueen rajausta ja rakennusalan rajausta tarkistetaan. Tarkoitus on linjata putki niin, ettei näkyvillä olevia kalliopintoja tarvitse louhia, jolloin ei aiheudu sellaista maisemallista vahinkoa, jota ei voi maisemoida, jos hiihtoputki joskus poistetaan. Tarkoitus on myös kierrättää muinaismuistot riittävän kaukaa ja välttää mahdollisimman paljon itälänsisuuntaisen kevyen liikenteen raitin siirtämistä.
- Putkiosuuden kohdalla korttelialuetta levennetään siten, että tontin reunalle mahtuu noin 15 metriä leveä vyöhyke maisemointia varten.
- Kaavaan lisätään useita merkintöjä ja määräyksiä turvaamaan hiihtoputken sopivuus maisemaan:
- rakennusala on määritelty täsmälleen suunnitellun putken ulkoreunojen mukaan

- hiihtoputki tulee maastouttaa ja maisemoida siten, että se liittyy luontevasti ympäristöön
- tätä tarkoitusta varten tontin reunavyöhykkeet ovat leveät ja merkitty puilla ja pensailla istutettaviksi alueen osiksi, jotka tulee käyttää maisemointitarkoituksiin.
- rakennukselle ja putkiosuudelle on annettu ylin sallittu korkeus maanpinnasta mitattuna.
- näkyviin jääviä avokallioita ei saa louhia
- putken linjauksen sisäpuolelle jäävä piha-alue tulee istuttaa pienpuilla ja pensailla.
- hiihtoputken julkisivut tulee rakentaa korkeatasoisina alueen maisemallinen merkitys huomioiden.
- julkisivujen käsittelyssä, materiaaleissa ja väreissä tulee huomioida puhdistettavuus ja sopivuus maisemaan.
- hiihtolatu merkitään kaavaan.

Kaavan valmistelusta:

Usein tämän tyyppisissä kaavoituskohteissa, joissa on taustalla konkreettinen rakennushanke, sekoitetaan hanke (tässä tapauksessa hiihtoputki) ja kaavoitus yhdeksi prosessiksi. Näitä kahta eri asiaa ei tulisi kuitenkaan sekoittaa. Hanke on oma projektinsa, joka alkaa ennen kaavoitusta ja jatkuu kaavoituksen jälkeen. On tärkeä huomata, että Maankäyttö- ja rakennuslaki ei säätele (eikä voikaan säädellä!) yksityisten hankkeiden valmistelua, ainoastaan kaavan valmistelua. Yrityksillä on siis oikeus valmistella hankkeitaan kuinka haluavat ja tiedottaa niistä kuinka haluavat. Kaavaprosessissa tiedottaminen koskee kaavaprosessia. Kaupungin asia ei ole myöskään ottaa kantaa yksityisen hankkeen verkkosivujen tiedotukseen. Kaavaprosessiin liittyvä tiedottaminen voidaan aloittaa vasta kun kaavaprosessi on vireillä, esimerkiksi kun kaupunki kirjaa sisään tulleeeksi asiaa koskevan kaavamuutoshakemuksen tai tapahtuu jotakin muuta, mikä tekee hankkeesta julkisen siinä mielessä kun laissa on tarkoitettu. Tässä tapauksessa kaavoituksen vireilletulosta tiedotettiin heti, kun asemakaavayksikön tietoon tuli, että hanketta varten on hyväksytty suunnitteluvaraus. Suunnitteluvaraus tarkoittaa sitä, että kaupunki suhtautuu myönteisesti hankkeen kaavallisten edellytysten tutkimiseen, mikä puolestaan tarkoittaa sitä, että ennemmin tai myöhemmin on odotettavissa kaavamuutoshakemus. Tiedottamisessa ei siis odoteltu kaavamuutoshakemuksen saapumista, vaikka sekin olisi ollut aivan mahdollista, vaan lain hengen mukaisesti tiedotettiin heti.

Kaavamuutoshakemus saapui huhtikuussa 2007. Välittömästi tämän jälkeen laadittiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja tiedotettiin siitä. Valmistelumateriaali oli nähtävillä elo-syyskuussa 2007 ja siitä kuulutettiin kaupungin ilmoituslehdissä. Asiakirjat olivat valmiit jo ennen lomia, mutta nähtävilläpito ajoittui vasta kesälomien jälkeiseen aikaan. Monien osallisten tiedettiin olevan asiasta kiinnostuneita, mistä syystä aineisto laitettiin nettisivuille jo etukäteen (vaikkei olisi tarvinnut!). Nähtävilläpidon aikana järjestettiin kaavakävely, jonka aikana osallisten oli mahdollista keskustella asian valmistelijan, hiihtoputkihankkeen edustajan ja kohteen arkkitehtisuunnittelijan kanssa. Kaavan valmistelu ei siis ole tapahtunut salassa vaan valmistelusta on tiedotettu sekä lain kirjaimen että hengen mukaisesti.

Aineiston puutteellisuudesta

Valmisteluvaiheen asiakirjat voivat olla luonnonmaisempia ja keskeneräisempiä, kuin kaavaehdotus. Ideana on, ettei alkuvaiheessa suunnitella vielä liian pitkälle, jolloin suunnitelmia on helpompi muuttaa ja mielipiteitä helpompi ottaa huomioon. Suunnitelmat on myös mahdollista tuoda keskeneräisempinä julkisuuteen kuin aiemmin.

Valmisteluvaiheen luonteeseen kuuluvat myös mahdolliset vaihtoehdot. Tässä tapauksessa hankkeen taustalla oleva yritys on tutkinut vaihtoehtoja ja suorittanut karsinnan. Alustavien neuvottelujen aikana kaupungin edustajat ehdottivat joitakin vaihtoehtoja, mutta ne eivät olleet hankkeen kannalta käyttökelpoisia. Kaavaprosessin aikana esitetyt vaihtoehdot esim. Vermon jätemäen päälle tai meluesteeksi väylien varteen eivät ole myöskään olleet toteutuskelpoisia. Espoon kuntoputki Oy on päätenyt vaihtoehtoon, jossa hiihtoputki sijaittisi maanpäällisenä Leppävaaran urheilupuistossa. Tässä kaavamuutoksessa tutkitaan nyt vain tätä vaihtoehtoa.

Liikenne

Hanke on Leppävaaran mittakaavassa melko pieni eikä sen aiheuttama liikenne aiheuta tarvetta rakentaa uusia katuja. Aikaisemmissa maa- ja jäähallin kaavamuutoksissa Leppävaaran urheilupuiston alueelle lisättiin pysäköintialuevarauksia myös urheilupuistoon mahdollisesti tulevien uusien toimintojen tarvitsemille autopaikoille. Autopaikkaselvityksessä arvioidaan, että päivittäinen

jatkuva pysäköintitarve olisi noin 60 autopaikkaa. Hiihtoputken tarvitsemat autopaikat on mahdollista sijoittaa kaavan rajaukseen sisältyvälle LP-1-alueelle, jossa on tilaa noin 100 autopaikalle. Mitään näistä pysäköintialueista ei ole toistaiseksi toteutettu, mutta kaavalliset edellytykset ovat olemassa toteuttaa ne samalla kuin liikuntapaikatkin.

Mielipide nro 2 (Suur-Leppävaaran alueneuvottelukunta)

- Hanketta on valmisteltu lähes salassa vuodesta 2005, eikä valmistelu siten ole ollut sopusoinnussa uuden rakennuslain kanssa, kun asukkaita ei ole kuultu asemakaavan suunnittelun alkuvaiheessa (päiväämätön osallistumis- ja arviointisuunnitelman valmistunut vasta 9.5.2007)
- Ketä hiihtoputki palvelee? Yksityisrahoitteisena se on vapaassa käytössä vain maksaville asiakkaille, mikä ei välttämättä ole huono asia, jos maksavia asiakkaita on. Lapsille hiihdon pitäisi kuitenkin olla ilmaista.
- Curlingrata tuo jäähdytykseen synergiaetua, mutta miksi ihmeessä se on sijoitettu urheilukentän pohjoisen juoksuradan puolelle juuri ahtaimpaan kohtaan, mikä on pakottanut suunnittelemaan nykyisen kevyen liikenteen väylän siirtämisen ylemmäksi Litorinameren rannan aikaiseen rinteeseen.
- kaavassa kuvattu vielä toteuttamaton tasopysäköintialue on aivan liian pieni hankkeen kannattavalle määrälle käyttäjiä. Nyt jo uimahallille tarkoitettu pysäköintialue on useimmiten täynnä ja pysäköintiä joutuu hakemaan Vanhan maantien puolelta, missä sielläkin on joukkotapahtumien aikaan aivan liian vähän parkkitilaa.
- hiihtoputki pitää olla poistettavissa sen jälkeen kun sitä ei jostakin syystä tarvita. Tämä tarkoittaa myös sitä, että on kaivettava mahdollisimman vähän rakennusvaiheessa, että ei vaurioiteta pysyvästi Litorinameren aikaista ainutlaatuista geologista rinnemaisemaa, vaan haetaan hiihtoputken profiilin korkeuserot jo olemassa olevasta maisemasta.
- onko asemakaavaa hakenut yrittäjä ainoa hiihtoputkiyrittäjä Suomessa?
- Kun on kyse 14000 k-m2 hankkeesta, niin eikö tällaiset hankkeet tulisi julkisesti kilpailuttaa, jolloin lisää yrittäjiä ja ideoita löytyy ainakin Suomen rajojen ulkopuolelta?
- Onko tutkittu Suur-Leppävaaran alueelta Vermon jätetäyttömäen alueen hyödyntämistä hiihtoputkihankkeeseen?

Vastine nro 2:

Hankkeen valmistelu: Ks. vastine nro 1.

Curling-radan ja hiihtoputken alkupään sijoituksesta: Ks. vastine nro 1.

Käyttäjistä: Kaavam muutoksen hakijan mukaan hiihtoputki tulisi olemaan kaupallinen hanke. Sisään-pääsyn hinnoittelusta ei kaavoittajalla ole tarkempaa tietoa, eikä se tieto kaavoituksen piiriin kuulukaan. Olennaista on, ettei hiihtoputki poista maksuttomia "kaiken kansan" hiihto- ja ulkoilureittejä.

Kilpailuttamisesta: Kyseessä on yksityinen, ei julkinen hanke. Laki julkisista hankinnoista ei koske yksityisiä hankkeita.

Autopaikoista: Ks. vastine nro 1.

Jätetäyttömäki vaihtoehtona: Ks. vastine nro 1.

Mielipide nro 3 (henkilö 1)

Kaavamuuotosesitys hiihtoputken rakentamiseksi Leppävaaran urheilukeskukseen Leppävaaran urheilukentän pohjoispuolelle ja Monikonpurolaakson itäpuolelle rinteeseen on hylättävä. Alueelle ei tule sallia maanpäällisen hiihtoputken rakentamista seuraavin perusteluin (seuraavat kohdat 1-20):

1. Alue on jo nyt Leppävaaran seudun liikuntaa ja ulkoilua harrastavien asukkaiden voimakkaasti käyttämä. Urheilukeskuksen pohjoispuolinen nurmiringe ja nurmi, jonka tilalle on suunniteltu maauimalaa on kesäisin erilaisten harrasteryhmien - jalkapalloilijoiden, työpaikkajoukkueiden, auringonottajien ja usein mm. urheilukoululaisten käyttämä. Samalla kertaa nurmella voi olla toista sataa käyttäjää. (Kuva on)

Kaava-alueen pohjoispää on kesäisin tällä hetkellä mm. maastopyöräilijöiden, koiraharrastajien käytössä.

Monikonpuron itäpuolisessa rinteessä harjoittelevat sprinttihilijät ja kesäisin juoksuharjoittelijat. Talvisin uimahallin itäpuolinen rinne tarjoaa turvallisen pulkkamäen lapsi-perheille ja alueen päiväkodeille. Mäki on Leppävaaran seudun ainoa ja siksi suosittu.

Vastine nro 3

Nämä toiminnot jouduttaisiin poistamaan, mikäli hiihtoputki toteutuu. Jalkapalloilijoiden, työpaikkajoukkueiden, auringonottajien ja urheilukoululaisten kannalta menetys ei ole korvaamaton, koska Leppävaaran Urheilupuistossa on muitakin nurmikenttiä. Myös juoksuharjoittelijoille jää urheilupuistossa runsaasti mahdollisuuksia, sekä kentällä että maastossa.

2. Alueen maisema-arvot ovat huomattavat. Alue on jo vanhastaan suosituin Leppävaaran ulkoilu- ja viheralueista. Virkistysarvo perustuu paljon jylhiin kallioihin ja rakentamattomaan, vihreään, vaihtelevaan maisemaan. Leppävaaran seutu kasvaa edelleen voimakkaasti. Alueella tarvitaan tulevaisuudessa suuria ulkoilu- ja viheralueita. Yleiskaavaan merkityt pientaloalueiden laajennukset Lintuvaarassa, ja Rastaalan suunnalla pienentävät voimakkaasti nykyistä Monikonpuron valuma-alueesta muodostuvaa viheraluetta. Kehä II jatkon rakentaminen katkaisee nykyisen viheralueen Itä- Länsisuunnassa. Viheralue ja Monikonpuron valuma-alue tulisi kaavamerkinnöin suojella mahdollisilta tulevilta rakennusvaateilta mahdollisimman tehokkaasti ja laajasti. Vastuuta laadukkaasta kaavoituksesta ei voi siirtää viranomaisilta kuntalaisille.

Vastine nro 3

Ks. vastine nro 1.

3. Hiihtoputkelle voidaan perustellusti arvioida korkeintaan muutaman kymmenen vuoden käyttöikä. Louhittu kallio ja turmeltu maisema on ja pysyy.

Vastine nro 3

Ks. vastine 1.

4. Asemakaavaselostus on monin osin virheellinen ja puutteellinen. Ympäristöselvitys on tekemättä. Kaavaselostuksessa mainitaan alkuperäinen puotaimen. Kanta on mereen vaeltava, jolloin puhutaan meritaimenesta, jonka kutee vain muutamassa joessa ja purossa Etelä-Suomessa.

Vastine nro 3

Vaikutusten arviointia tarkennetaan ympäristövaikutusselvityksen pohjalta. Muilta osin ks. vastine 1.

5. Hiihtoputken käyttäjien parkkipaikaksi on suunniteltu uimahallin parkkipaikkaa. Aluetta käyttävät tietävät, että parkkipaikka on jo nyt usein täynnä, joten putken vuoksi olisi rakennettava uusia parkkipaikkoja.

Vastine nro 3

Kyse ei ole uimahallin parkkipaikasta vaan aivan uudesta parkkialueesta, joka on kaavoitettu uimahallin ja kadun eteläpuolelle jo aikaisemmassa kaavoituksessa. Lisätiedot: Ks. vastine 1.

6. Hankkeen sopivuutta alueelle on perusteltu maaston tarjoamalla korkeusvaihtelulla. Maastoa tutkiessaan huomaa, ettei siinä juuri luontaista korkeusvaihtelua todellisuudessa ole, vaan korkeusvaihtelu täytyy tehdä keinotekoisesti esim. kalliota räjäyttämällä. Luonnollisia korkeusvaihteluja sen sijaan löytyy vapailta paikoilta joka paikasta Espoossa, myös Leppävaaran seudulta.

Vastine nro 3

Kalliota ei ole tarpeen räjäyttää eikä muutenkaan poistaa. Tarkemmat tiedot ks. vastine 1.

7. Ihmetystä on herättänyt voittoa tuottamattoman SUL:n rooli hankkeessa. Onko ylipäänsä sopivaa, että SUL:n toimihenkilöt lähtevät ovat mukana yksityisessä urheilubisneksessä? Suomen hallitus, SUL ja Nuori Suomi ajavat tällä hetkellä voimakkaasti ilmaisten liikuntapaikkojen lisäämistä nuorille. Liikuntakipinän elämäänsä lapset saavat leikkien kautta.

Hankkeen toteutuminen poistaa Leppävaaralaisilta lapsilta ja nuorilta juuri tällaisen liikuntapaikan. Hanketta

on ajettu hyvien tapojen vastaisesti neuvottelematta ensin avoimesti paikallisten seurojen ja paikallisen liikuntaa harrastavan väestön kanssa. Mediaa hyväksikäyttäen on luotu kuva, että hankkeesta on jo lopullisesti päätetty ja asiasta on siten turha valittaa. Yleisötillaisuudet on pidetty hankkeen ollessa jo pitkällä alkukesästä, keskellä päivää tai niistä on tiedotettu olemattomasti ja peitellysti.

Jos hiihtoputki rakennetaan suunnitellulle paikalleen se heikentää paikallisten SUL:n seurojen toimintaedellytyksiä. Käytännössä putki heikentää Leppävaaran Sisulle tärkeää tulorahoitusta, vaikeuttamalla massatapahtumien järjestämistä alueella. Toisin sanoen hanke kilpailee Sisun toiminnan kanssa myös taloudellisesti.

Leppävaarassa järjestetään kesällä 2008 Kalevan kisat. Kisojen järjestämisen kannalta on mahdottomuus, että kentän vieressä suoritetaan samaan aikaan räjäytystöitä ja suuria massansiirtoja ja kentän kuusiaitaa kaadetaan ja maisema tärvellään. SUL:n puolelta tulisi ensisijassa ajaa edustamiensa seurojen asioita, eikä henkilökunnan omia liiketaloudellisia etuja? Kaupungin on selvitettävä asiaan SUL:n osalta liittyvät ahdolliset juridiset esteellisyydet ja jääviydet.

Vastine nro 3

Ks. vastine 1.

8. Putken rakentamista perustellaan hiihdon harrastajien suurella määrällä. Hiihdon harrastajamäärät ovat olleet jo vuosikymmeniä laskusuunnassa, etenkin nuorison keskuudessa.

Vastine nro 3

Ks. vastine 1.

9. Varattomilla seuroilla ei ole mahdollisuutta maksaa 10 EUR kerta harjoittaakseen junioreitaan putkessa. Rakennuttajalla on ilmeisesti tarkoitus myydä osakkeita perustettavaan yhtiöön. Putkiosakkeiden hinnat liikkunevat tuhansissa euroissa, joten mitään joka pojan osakkeita ne eivät ole.

Vastine nro 3

Tämä ei ole kaavoituskysymys.

10. On väärin, että kaavoittaja ei hoida laadukasta kaavoitusta itse, vaan uusien hankkeiden kaatuminen tai mahdollinen läpimeneminen jätetään puuhamiesten markkinointipotentiaalien armoille ja paikallisten pääosin vasta hiljattain alueelle muuttaneiden asukkaiden mahdollisten muistutusten varassa päätettäväksi. Tuntuu, että virkamiehet ovat unohtaneet kenen leipää syövät ja kenen asioita virastoissa ajavat. Tarkoitus on voinut olla toinen, mutta uusi MRLlaki tai sen tulkinta suosii nykyisellään hankkeiden alullepanijoita, ympäristön ja asukkaiden kustannuksella, etenkin jos muutama paikallinen avainhenkilö tukee hanketta.

Vastine nro 3

Nykyään tehdään yhteistyötä yksityisten ja julkisten tahojen kanssa, myös kaavoituksessa. Kaikki hyvät ja viisaat ajatukset eivät suinkaan tule viranomaisilta vaan Suomessa on paljon yksityisiä tahoja, joilla on hyviä ajatuksia, esimerkiksi jonkin alueen maankäyttöä varten. Koska on olemassa myös huonoja ajatuksia maankäyttöä varten ja pyrkimyksiä estää hyvien ideoiden toteuttaminen, Espoon kaupungilla ei ole aikomustakaan luopua kaavoitusmonopolistaan vaan päinvastoin. Kaavoittaja hoitaa laadukkaan kaavoitustyönsä edelleen itse.

11. Espoossa on paljon epäonnistuttu liikuntahallien rakennuspaikkojen valinnassa. Hiihtoputken käyttäjän kannalta ei ole merkitystä missä maisemassa putki fyysisesti sijaitsee. Miksi siis uhrata näyttävä maisema putken kaltaiselle rakennelmalle?

Vastine nro 3

Ks. vastine 1.

12. Hiihtoputken rakentamista Leppävaaran urheilupuistoon perustellaan sen toiminnallisella yhteensopivuudella olemassa olevaan rakentamiseen. Mitä edellinen väite oikeastaan tarkoittaa? Valtaosa ja lähes kaikki käyttäjät käyttävät liikuntapaikkoja suoriteperusteella. Harva tai ei kukaan menee esim. jalkapalloiltaan uimaan. Lämmit-

telylenkin voi suorittaa nykyisin missä tahansa. Pururadat ovat historiaa. Toiminnallinen yhteensopivuus on iso kupla.

Vastine nro 3

Ks. vastine 1.

13. Hanketta on ajettu kovalla kiireellä. Onko syynä se, että Paloheinään on myös vireillä hanke jäädytetyn ladun rakentamiseksi. Onko Leppävaaran hankkeen takana olevilla kiire ehtiäkseen vetää Paloheinän ympäristöön sopivammalta ja käyttäjille halvemmalta ratkaisulta matto alta? Eikö olisi taloudellisestikin järkevämpää katsoa millaisia kokemuksia Paloheinän radasta saadaan ja palveleeko se jo sellaisenaan riittävästi hiihdon harrastajia pääkaupunkiseudulla?

Vastine nro 3

Vaikea sanoa hankkeen puolesta, onko hanketta on ajettu kovalla kiireellä vai ei. Kaavoitus-prosessi on kuitenkin hoidettu normaalin kaavamuutoksen tavoin. Lisätiedot, ks. vastine 1.

14. Hiihtoputken vuoksi nykyistä suosittua kävely- ja pyörätietä joudutaan siirtämään n. 15 m rinnettä ylöspäin, karttaa tutkien n. 3 m korkeammalle. Pyörätie on Leppävaaran ja Rastaalan suunnasta tulevan kevyenliikenteen valtaväylä. Jo nykyiselle sillalle tullessa polkupyörän kumit lyövät tyhjää, entä jos toista päätä korotetaan vielä usealla metrillä? Sillat ovat liukkaalla kelillä polkupyörällä ajettaessa vaarallisia. Mahdollisesta uudesta sillasta tulee todella pitkä. Putken rakentaminen johtaisi siihen, että ainakin pyöräilijät joutuisivat etsimään itselleen uuden reitin.

Vastine nro 3

Kaavaa muutetaan siten, ettei polkua tarvitse siirtää juuri lainkaan. Sillan siirto ja sen pituus on perusteltua siksi, että näin sen alittavasta latu-uralle jää enemmän tilaa. Sillan kohdalla hiihto-putkea on upotettava jonkin verran maan sisään, jottei sillasta tule liian korkea. Raittia koskevat toimenpiteet tulee tehdä Espoon kaupungissa noudatettavin normein. Tähän sisältyvät mm. riittävän loivat pituuskaltevuudet jareittien turvallisuus.

15. YTV:n tuoreessa Ilmastostrategia-esityksessä, kohta 4 (suora lainaus): "Painottaa energian kulutuksen vähentämistä." Onko Espoo sitoutumassa YTV:n ilmastostrategian mukaiseen rakentamiseen? Suomen hallituksen tavoite on vähentää energian kulutusta ja hidastaa näin ilmaston lämpenemistä. Joka tapauksessa putken jäädyttäminen ja valaisu kuluttaa valtavasti energiaa. Tilavuudeltaan putki vastaa varovaisestikin arvioiden n. 100 000 jääkaappia ja lisäksi sisätilassa tarvitaan kirkas valaistus. energiankulutuksen voinee jokainen arvioida edellisestä.

Putken pääasialliset käyttäjät tulevat joka tapauksessa paikalle omilla autoillaan. Mikseivät he saman tien voisi ajaa autoillaan vähän kauemmas? Autojen hiilidioksidipäästöjä tullaan joka tapauksessa rajoittamaan voimakkaasti lähitulevaisuudessa.

Vastine nro 3

Ks. vastine 1.

16. Koska putki näyttää jäävän ilman käyttäjiä jo varsin lyhyessä ajassa, on selvää, että putkelle täytyisi olla jo nyt selvillä myös korvaava käyttö. Jos sellaista ei ole niin on selvitettävä kuka vastaa putken purkamisesta aiheutuvista kustannuksista. Olisi parasta, että putken rakentaja veloitettaisiin jo nyt rahastoimaan putken purkuun ja luonnon maisemointiin riittävät varat. Veronmaksajien kontolle asiaa ei voi jättää.

Vastine nro 3

Kustannuksista vastaa taho, joka vuokraa alueen toimintaansa varten. Muilta osin ks. vastine 1.

17. Maauimala:

Putken jäädyttämisessä syntynyt lämpö on tarkoitus hyödyntää maauimalan veden lämmitykseen. Espoon pitäisi toteuttaa YTV:n ilmastostrategiaa (suora lainaus: "Kaupungit voivat olla omassa tuotannossaan esimerkillinen" ja "Kaavoituksessa tulee mahdollistaa kiinteistökohtainen hajautetun aurinkoenergian hyödyntäminen" ja "Uusiutuvan energian huomioonottaminen kaikilla kaavatasoilla") ja olla suunnannäyttäjä

mahdollisesti rakennettavan maauimalan lämmitysratkaisun suhteen. Lämmitys voidaan maauimalan sijoituspaikan vuoksi varsin hyvin tuottaa energiaa ja ympäristöä säästämällä aurinkolämpöelementeillä, joiden kautta uimavesi voidaan mahdollisesti suoraan kierrättää ja lämmittää ympäristöä säästämällä. Maauimalan lämmittäminen putkesta tulevalla sähköllä synnytyllä lämmöllä ei ole YTV:n ilmastostrategian mukainen ratkaisu.

Vastine nro 3

Hukkalämmön hyödyntäminen vesien lämmitykseen ei ole ristiriidassa ilmastostrategian kanssa.

18. Lopuksi:

Putkelle löytyy vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja myös Leppävaaran seudulta. kannatta selvittää rakentamismahdollisuus esim. Perkkään ja Tarvontien väliseen mäki- ja Laajalahden suojelualueen ja Kehä I väliseen rinnemaastoon. Molemmissa tapauksissa putkea voidaan hyödyntää meluntorjunnassa. Yksi mahdollinen sijoituspaikka voisi olla Vanhan Turuntien välittömässä tuntumassa peltoaukean eteläpuolella. Muualta Espoosta löytyy sopivia sijoituspaikkoja Serenan läheisyydestä, Solavallasta, kuten joku on jo hienosti ehdottanut tai paikkaa voisi katsoa Kehä III teollisuusalueiden tuntumasta. Myös Oittaaalle toiminta sopisi Leppävaaraa paremmin. Oittaa on Suomen ladun ylläpitämä ja suuntautunut voimakkaasti talviurheiluun. Miksei maauimalaa voisi ajatella rakennettavaksi Oittaaalle putken yhteyteen? Onhan Bodom järvi monena kesänä sinilevän saastuttama ja uimakelvoton ja ilmeistä on että leväongelma vain pahenee tulevaisuudessa.

Vastine nro 3

Ks. vastine 1.

19. Allashanke:

Kaavassa on myös suunnitelma tekoallasta varten. Altaan vettä on tarkoitus käyttää hiihtolatujen ylläpitoon tekolumettamalla altaan vettä. Laajeneva rakentaminen Monikonpuron valuma-alueella johtaa valumaveden samentumiseen ja nopeaan poistumiseen Monikonpurosta. Puro uhkaa kuivua kesäisin ja lajisto kärsii. Asian korjaamiseksi voisi olla hyvä rakentaa Monikonpuron yläosiin valumaa hidastava ja liejupäästöjä saostava allas tai useita sellaisia.

Suunniteltu tekoallas vastaa tuskin tähän tarpeeseen. Suunniteltu allas olisi ilmeisesti kesäisin tarpeeton. Pahimmillaan allas olisi aidattu, ympäristöä rumentava, kuiva tai melkein kuiva, levöittänyt hyttyspommi. Tällaista ei alueelle tulisi ainakaan rakentaa. Altaaseen tulisi ohjata vaikka vesijohtovettä kesäisin, ettei altaasta tule itsessään ympäristöhaitta. Parhaimmillaan allas voisi hyvin suunniteltuna ja maisemoituna olla aluetta elävöittävä ja virkistysarvoa lisäävä. Ilmaston nopea lämpeneminen huomioiden voidaan altaan tarpeellisuus kokonaan kyseenalaistaa ainakin tekolumetustarpeisiin. Kaavassa ei myöskään puhuta mahdollisista altaaseen liittyvistä teknisistä laitteista. Sellaisia ei alueelle tulisi kiinteinä rakentaa.

Vastine nro 3

Allas on tarpeellinen lumetusta varten. Se suunnitellaan siten, ettei siitä aiheudu haittaa Monikonpurolle ja niin, että se täyttää maisemalliset vaatimukset kaikkina vuodenaikoina. Espoon kaupunki tulee hakemaan allasta varten tarvittavan luvan Länsi-Uudenmaan ympäristölupavirastosta.

20. Monikonpurolaakson itäreunassa on maisema-arvoja heikentäviä sähkölinjoja. Tulisi selvittää olisiko linjat siirrettävissä muuta kautta kulkeviksi viheralueen reunoille tai maan alle. Kaiken kaikkiaan Leppävaaran keskeisintä virkistys- ja viheraluetta tulisi suunnitella ja kehittää puistomaisemaan, esteettisempään suuntaan kasvava virkistyskäyttö ja vielä luonnontilaiset alueet huomioiden.

Vastine nro 3

Sähkölinjojen siirto tutkitaan.

Mielipide nro 4 (henkilö 2)

Suunniteltu hiihtoputki turmelisi yhden Leppävaaran kauneimmista maisemista. Tiiviisti rakennetun urbaanin ympäristön vastapainoksi tarvitaan avaria ja rauhallisia näkymiä. Ne vaikuttavat ihmismieleen myönteisellä tavalla. Suomalainen tarvitsee edelleen luontoa. Eikö hiihtoputkea voitaisi sijoittaa esimerkiksi suunnitellun viihde- ja elämyskeskuksen läheisyyteen? Se maisema ei ole niin arka.

Vastine nro 4

Hiihtoputken suunnittelussa on maisemalliset seikat otettu parhaan mukaan huomioon. ks. tarkemmin vastine 1.

SuperLifeLabiin tutkittiin jossain vaiheessa hiihtoputkea, mutta se ei sopinut hankkeen konseptiin.

Mielipide nro 5 (henkilö 2)

Vastustan hiihtoputken rakentamista kaavaehdotuksen Leppävaaran urheilupuisto II, 116500 mukaisesti. Mielestäni ko. putki ei sovi ko. ympäristöön ja aiheuttaa alueen ympäristölle haittaa. Itse pyöräilen työmatkani ko. paikan läpi päivittäin. Talvisin ko. alue on monien tavallisten ihmisten ulkoilumaasto ja se pitäisi myös sellaisena säilyttää. Ainoa lisäys ja monivuotinen haave jonka toteuttamisesta olen jo odottanut, on uimahallin ulkoaltaan saaminen.

Vastine nro 5

Ks. vastine 1.

Mielipide nro 6 (henkilö 3)

Haluaisin näin Leppävaaralaisena ilmaista mielipiteeni vireillä olevasta hiihtoputkihankkeesta. Olen asunut Leppävaaran Vallikalliossa vuodesta 1985 lähtien. Olen nähnyt Leppävaaran kasvavan ja kehittyvän. Kehitys on ollut mielestä tähän saakka pelkästään positiivista, liikenneuuhkatkaan eivät ole häirinneet, koska suurimman osan ajasta olen työskennellyt myös Leppävaarassa ja muulloin käyttänyt työmatkoihini junaa, joka on todella kätevä kulkuväline. Nyt kuitenkin olen huolissani hiihtoputken aiheuttamista maisemallisista muutoksista.

Sauvakävelen noin 3-4 kertaa viikossa ns. kartanolenkkiä (Ajurinkatu, kirkon ohi, lukion ja uimahallin ohi kohti Karakalliota). Lidlin kautta Leppävaaran kartanon ohi ja sieltä peltojen välistä mäen päältä oikealle kurvaten Lintuvaaran koulun ohi Lintuparventietä Katri Valan tielle, Pikkulinnunreittiä Lintuvaarantielle ja edelleen Vallikadun kautta Ajurinkadulle). Tämä on todella suosittu kävelyreitti. Mieli lepää urheilupuiston ja peltojen avarissa maisemissa, eikä tarvitse kävellä vilkasliikenteisten ajoväylien vieressä kuin lyhyet matkat. Juuri avarat maisemat tekevät reitistä hyvin suosittuun.

Jos nyt uimahallin kupeesta lähtee jokin 100 m pitkä maisemaa hallitseva rakennelma, ja jos vielä upea kuusiaitakin joudutaan urheilukentän vierestä kaatamaan, on tunnelma kyllä pilalla. Mikäli reitti vielä siirretään ylös rinteeseen, ei yksinäinen nainen uskalla lähteä pimeinä syys- ja talvi-iltoina lenkille. Juuri reitin avaruus ja vihdoin muutama vuosi sitten saatu valaistus, on tehnyt reitistä entistä suositumman. Hyväähän se on, että ihmisillä on harrastusmahdollisuuksia. Toivoisin kuitenkin, että Leppävaaraan sijoitettavat liikuntapaikat palvelisivat ennen kaikkea paikallisia asukkaita. En usko, että Leppävaaran suuralueelta löytyy hiihtoputkelle riittävästi käyttäjiä, vaan se tulisi palvelemaan koko pääkaupunkiseutua. Toivoisin, että hiihtoputken sijoituspaikkaa vielä harkittaisiin.

Vastine nro 6

Ks. vastine 1.

Mielipide nro 7 (henkilö 4)

- Hiihtoputki palvelisi hyvin pientä osaa väestöstä, lähinnä kilpahiihtäjiä ja muita tosissaan treenaajia. He voivat matkustaa halutessaan pohjoisemmaksi treenaamaan. Ja eikös Vuokatissa jo ole hiihtoputki?
- Meille tavallisille kansalaisille hiihtäminen on myös luonnossa liikkumista. Se ulottuvuus häviäisi hiihtoputkessa.
- Hiihtoputki kuluttaisi paljon energiaa, mikä jouduttaisi ilmastonmuutosta, joka jo etenee ihan liian nopeasti.
- Kaunis ja tasapainoinen alue Leppävaaran urheilupuistossa menisi aivan pilalle, jos siihen rakennettaisiin hiihtoputki. Minä pyöräilen siitä ohi lähes päivittäin mennessäni viljelypalstalleni. En halua tien varteen mitään rumilusta pilaamaan monituhatuotista maisemaa.
- Hiihtoputki tulisi lisäämään liikennettä, nimenomaan autoliikennettä Leppävaarassa. Tämä kaupunginosa on jo muutenkin muuttunut aivan liian rauhattomaksi ja sekasortoiseksi meidän asukkaiden kannalta.

- Onko niin, että niiden jotka haluaisivat elämyksiä esiin luonnosta, pitäisi lähteä hakemaan niitä muualta? Nythän Leppävaarassa on vielä suhteellisen hyvät mahdollisuudet liikkua luonnossa ja nauttia siitä. Mutta kuinka kauan, jos nämä älyttömät suunnitelmat toteutuvat?

Vastine nro 7

Ks. vastine 1.

Mielipide nro 8 (henkilö 5)

Vastustamme hiihtoputkea koska se pilaa kauniin maiseman.

Vastine nro 8

Ks. vastine 1.

Mielipide nro 9 (Leppävaaran sos.dem. työväenyhdistys ry)

Osallistuttuamme 14.8.2007 järjestettyyn asukastilaisuuteen sekä tutustuttuamme nähtävillä olevaan Leppävaaran urheilukeskus II kaavaan haluamme esittää seuraavat asiat otattavaksi huomioon hanketta valmisteltaessa: Yhdistyksemme edellyttää, että hiihtoputki sijoitetaan kuusiaidan, viheralueen, Karakallioon menevän hiekkatien sekä puusillan pohjoispuolelle. Kaupunkikuvallisesti ja maisemallisesti hiihtoputki ei sovi kaavaehdotuksessa esitettyyn paikkaan. Alueelle tuleva liikenne ja parkkipaikat on sijoitettava Vanhan Turuntien varteen. Koulujen, nuorisotilan ja uimahallin ohittavaa liikennettä tulee rajoittaa nykyisestä. Kuntalaisten pitää myös tietää mikä on kaupungin taloudellinen panostus hankkeelle.

Vastine nro 9

ks. vastine 1.

Mielipide nro 10 (henkilö 6)

Älkää rakentako hiihtoputkea Leppävaaran urheilustadionin ympärille, kuten kartta näyttää. Viekö jonnekin metsään piiloon. Nykyinen maisema on niin hyvää tekevä jalan liikkujalle ja heitä on paljon. Putki, olkoon se sitten millainen tahansa, ei ole hyvän näköinen, se rikkoo upean, tasapainoisen näkymän, katseltiin maisemia sitten miltä suunnalta tahansa. Meitä jalkaisin kulkevia on kuitenkin enemmän kuin kesällä hiihtäjiä.

Vastine nro 10

ks. vastine 1.

Mielipide nro 11 (Virtavesien hoitoyhdistys ry)

Monikonpuron yhteyteen lumetusveden hankkimiseksi suunniteltua allasta ei tule rakentaa. Altaan rakentaminen ja veden johtaminen siihen lumetustarkoituksessa Monikonpurosta ei ole nykyisellään millään muotoa perusteltua eikä kestävää toimintaa. Altaan tarkemmista toteutuskeinoista ei ole esitetty minkäänlaista selostusta. Altaan teknisistä ratkaisuista ei myöskään ole minkäänlaista tietoa.

Ei ole tiedossa onko allas tarkoitus erottaa millä keinoin varsinaisesta Monikonpurosta, miten vesi johdetaan altaaseen, säilyykö altaassa luonnon maa-ainespohja, mikä altaan tilavuus on, onko allas aina vesitetty, miten perustellaan ajankohdat jolloin vettä otetaan altaaseen, paljonko vettä otetaan, miten estetään kalojen ja rapujen päätyminen altaaseen, pitääkö altaan alta poistaa purokäytävän puustoa ja kasvillisuutta jne. On kuitenkin jo näillä pohjatiedoilla ilmiselvää, että allassuunnitelma edellyttää vedenoton, mahdollisten uomamuutosten ja näiden seurannaisvaikutusten takia ympäristöluvan saamista Länsi-Suomen ympäristölupavirastosta.

Purossa esiintyy taimen (Salmo trutta). Puron taimenkanta on luontaisesti lisääntyvä, ja jo sellaisenaan arvokas. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tekemissä selvityksissä on lisäksi selvinnyt sen olevan ns. geneettisesti erilaistunut, eli se ei muistuta mitään muuta tunnettua taimenkantaa. Tätä taustaa vasten onkin syytä olettaa taimenkannan olevan purovesistössä alkuperäinen ja sen myötä korvaamattoman arvokas. Purossa esiintyy myös jokirapua (Astacus astacus) Taimen ja jokirapu indikoivat vesistön olevan arvokas pienvesistö, jolla on lisäksi luonnonsuojelullista ja kalataloudellista arvoa. Niiden molempien elinehtona on riittävän hyvälaatuinen vesi ja sen riittävyys kaikkina vuodenaikoina. Nykyisellään vesistön hydrologia on

muuttunut suuresti luonnontilaisesta ihmistoimien vaikutuksesta, josta on seurannut virtaaman äärevöitymistä ja vedenlaadun heikkenemistä, jotka uhkaavat edellä mainittujen indikaattorilajien säilymistä vesistöissä.

Vastine nro 11

Valmistelumateriaalin nähtävillä pidon jälkeen Uudenmaan ympäristökeskuksen ja kaupunkisuunnittelukeskuksen välillä selviteltiin, kuinka yksityiskohtaista lumetusallasta koskevan selvittelyn täytyy olla kaavaa varten ja mitä voi jättää vesilupahakemuksen yhteydessä selvitettäväksi.

Kaavaa varten tarvitaan vähintään seuraavat tiedot:

- **altaan sijainti, käytön edellyttämä tilavuus, tarvittava alue**
- **periaatteet altaan täytöstä, tyhjennyksestä, läpivirtauksesta**
- **muita yksityiskohtia on hyvä miettiä etukäteen, mutta yleensä yksityiskohtaisemmat asiat**
- **selvitetään vasta (vesiluvan) hakemussuunnitelmaa laadittaessa.**

Näillä periaatteilla altaan tekniset tiedot ja kuvaus sen toiminnasta lisätään kaavaselostukseen. Tiedot ja kuvaukset ovat kaavatasolla yleispiirteiset ja esitetyt ratkaisut ja ratkaisuvaihtoehdot periaatteelliset. Teknisestä keskuksesta, joka allasta suunnittelee, on saatu tieto, että mitään toimenpiteitä ei tehdä ilman Länsi-Uudenmaan ympäristölupaviraston lupaa. Yksityiskohtaiset suunnitelmat altaasta ja sen toiminnasta tehdään lupahakemuksen yhteydessä.